

30.1.2015

AVVIŻ LILL-MEMBRI

Suġġett: Petizzjoni 2554/2013, imressqa minn Inaki Albin Diaz, ta' ċittadinanza Spanjola, dwar l-aċċess tal-persuni b'diżabbiltà għas-servizzi ferrovjarji fi Spanja

1. Sommarju tal-petizzjoni

Il-petizzjonant jilmenta dwar serje ta' diffikultajiet li jikkoncernaw l-aċċess tal-persuni b'diżabbiltà għas-servizzi ferrovjarji fi Spanja. Skont il-petizzjonant, l-operatur ferrovjarju Spanjol "RENFE" ma implimentax politika ta' mobilità effettiva għall-persuni b'diżabbiltà, b'mod partikolari rigward l-installazzjonijiet ta' pjattaformi speċjali għall-irfiġh biex jinghata aċċess għall-vaguni tal-ferroviji. Il-petizzjonant iqis li din is-sitwazzjoni mhijiex konformi mal-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea tal-15 ta' Novembru 2010, intitolata: Strategija Ewropea tad-Diżabbiltà 2010-2020: Impenn mill-Ġdid għal Ewropa Mingħajr Ostakoli (COM(2010)636),

2. Ammissibilità

Iddikjarata ammissibbli fit-24 ta' Ottubru 2014. Il-Kummissjoni ntalbet tagħti informazzjoni (l-Artikolu 216(6) tar-Regoli ta' Procedura).

3. Risposta tal-Kummissjoni, li waslet fit-30 ta' Jannar 2015

Ġenerali

Parti kbira mill-petizzjoni tikkonsisti f'osservazzjonijiet u riflessjonijiet ġenerali dwar id-drittijiet tal-bniedem, l-ugwaljanza u d-diskriminazzjoni kontra persuni b'diżabbiltajiet. Skont il-petizzjonant il-kumpanija ferrovjarja Spanjola responsabbli, RENFE, tiċhad li hemm norma, liġi jew kwalunkwe obbligu li l-ferroviji jsiru aċċessibbli għal persuni b'diżabbiltajiet.

Hu jingħaqad ma' artiklu f'gazzetta li jsemmi l-linja ferrovjarja "Irún-Brinkola" li fuqha RENFE ma installatx pjattaformi li joghlew. Ma hemmx data u l-petizzjonant ma jipprovdì l-ebda dettall jew fatt iehor.

Id-Drittijiet ta' Persuni b'Dizabbiltà

Il-Kummissjoni Ewropea hija impenjata bis-shih biex tipprotegi u tippromwovi d-drittijiet fundamentali u ttejjeb is-sitwazzjoni tal-persuni b'dizabbiltà fl-Ewropa. F'Jannar 2011 l-UE saret Parti għall-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Dizabbiltà (UNCPRD) li b'dan il-mod saret parti integrali tal-ordni ġuridiku tal-UE. L-UE hija marbuta mill-UNCPRD sal-limiti tal-kompetenzi tagħha.

It-titjib tal-aċċessibbiltà għall-ambjent fiżiku, it-trasportazzjoni, it-teknoloġiji u s-sistemi tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni (ICT) u faċilitajiet u servizzi oħra, bħala prekondizzjoni għall-parteciġazzjoni shiħa tal-persuni b'dizabbiltà, huwa wiehed mill-oġettivi ewlenin tal-Istrateġija Ewropea dwar Persuni b'Dizabbiltà 2010-2020. Il-fondi strutturali tal-UE (b'mod partikolari l-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali) huma strumenti importanti disponibbli għat-titjib fl-aċċessibilità tal-ambjent mibni. Ir-Regolament li jistabilixxi Dispożizzjonijiet Komuni (CPR) għall-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej għall-perjodu ta' programmazzjoni 2014-2020¹ jeħtieġ li l-Istati Membri u l-Kummissjoni jieħdu passi xierqa biex jipprevjenu kwalunkwe diskriminazzjoni abbażi ta' dizabbiltà waqt it-tnejn u l-implimentazzjoni ta' programmi u li tiġi kkunsidrata l-aċċessibilità għall-persuni b'dizabbiltà tul it-tnejn u l-implimentazzjoni ta' programmi. L-awtoritajiet ta' ġestjoni għandhom jiżguraw li l-prodotti, l-oġġetti, is-servizzi u l-infrastrutturi kollha li huma miftuħa jew offruti għall-pubbliku, u huma kkofinanzjati mill-Fondi SIE, b'mod partikolari rigward l-ambjent fiżiku, it-trasport u l-ICT, ikunu aċċessibbli għaċ-ċittadini kollha inklużi dawk b'dizabbiltajiet skont il-liġi applikabbli, u b'hekk jikkontribwixxu għal ambjent mingħajr ostakli għall-persuni b'dizabbiltà u għall-anzjani.

Huwa importanti li jiġi nnutat li Spanja rratifikat kemm l-UNCPRD kif ukoll il-Protokoll Fakultattiv tagħha fl-2007. Bħala Stat Parti għall-Konvenzjoni, Spanja hija marbuta bl-obbligu li tipprotegi u tissalvagwardja d-drittijiet tal-bniedem u l-libertajiet fundamentali tal-persuni b'dizabbiltà, b'mod partikolari billi tiegħu "miżuri adegwati li jiżguraw li persuni b'dizabbiltà jkollhom aċċess, fuq bażi ugwali ma' persuni oħra, għall-ambjent fiżiku, għat-trasport, għall-informazzjoni u għall-komunikazzjonijiet, inklużi sistemi u teknoloġiji tal-informatika, u għal faċilitajiet u servizzi miftuħin jew provduti lill-pubbliku, kemm f'żoni urbani kif ukoll f'żoni rurali" (kif imnizzel fl-Artikolu 9 tal-UNCPRD).

Il-Kumitat tan-Nazzjonijiet Uniti għad-Drittijiet ta' Persuni b'Dizabbiltà adotta, fil-11 ta' April 2014, il-Kumment Ġenerali Nru 2² bil-għan li jipprovdì aktar ċarezza dwar l-Artikolu 9 imsemmi hawn fuq. L-Istati Partijiet huma marbuta li jiżguraw id-dritt ta' aċċess għall-persuni b'dizabbiltajiet "permezz tal-implimentazzjoni stretta tal-istandards tal-aċċessibilità. L-ostakli għall-aċċess għall-oġġetti, il-faċilitajiet, l-infrastrutturi u s-servizzi

¹ Regolament (UE) Nru 1303/2013, ĠU L347, 20.12.2013, p. 320

²

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD/C/GC/2&Lang=en

eżistenti offruti jew miftuħa għall-pubbliku għandhom jitneħħew gradwalment f' mod sistematiku u, aktar importanti, kontinwu u ssorveljat, bil-għan li tintlaħaq aċċessibilità shiħa." Il-htieġa li tigi adottata leġislazzjoni u tigi ssorveljata l-implimentazzjoni tagħha hija ċara: "L-Istati Partijiet huma obbligati li jadottaw, jippromulgaw u jissorveljaw standards nazżjonali tal-aċċessibilità. Jekk ma tkun stabbilita l-ebda leġislazzjoni rilevanti, l-ewwel pass għandu jkun l-adozzjoni ta' qafas ġuridiku adatt. L-Istati Partijiet għandhom iwettqu analiżi komprensiva tal-liġijiet dwar l-aċċessibilità sabiex jidentifikaw, jissorveljaw u jindirizzaw lakuni fil-leġislazzjoni u l-implimentazzjoni."

Taħt il-Protokoll Fakultattiv għall-UNCRPD, meta rratifikat, il-Kumitat għad-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabbiltà tan-NU jista' jirċievi u jikkunsidra komunikazzjonijiet mingħand jew f'isem individwi jew gruppi ta' individwi soġġetti għall-ġurisdizzjoni ta' Stat Parti għall-Protokoll li jsostnu li huma vittmi ta' ksur tad-dispożizzjonijiet tal-UNCRPD minn Stat Parti. Kundizzjoni waħda ta' ammissibilità għall-komunikazzjonijiet hija li kull rimedju domestiku disponibbli għandu jkun ġie eżawrit.

It-trasport ferrovjarju

L-atti legali dwar l-aċċessibilità tas-sistema ferrovjarja tal-UE huma:

- Ir-Regolament (KE) Nru 1371/2007 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2007 dwar id-drittijiet u l-obbligi tal-passiġġieri tal-ferroviji¹
- Sal-31/12/2014: Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2008/64/KE dwar speċifikazzjoni teknika għall-interoperabbiltà rigward il-persuni b'mobbiltà mnaqqsa fis-sistema ferrovjarja trans-Ewropea konvenzjonali u ta' veloċità għolja²
- Mill-1/1/2015: Ir-Regolament tal-Kummissjoni 1300/2014 tat-18 ta' Novembru 2014 dwar l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi tal-interoperabbiltà relatata mal-aċċessibilità tas-sistema ferrovjarja tal-Unjoni għall-persuni b'diżabbiltà u għall-persuni b'mobilità mnaqqsa³

Ir-Regolament (KE) Nru 1371/2007 jimmira li jiżgura li persuni b'diżabbiltajiet u mobilità mnaqqsa (PMM) għandhom l-istess opportunitajiet fl-użu tat-trasport ferrovjarju fuq bażi ugwali ma' passiġġiera oħra. Biex jintlaħaq dan il-għan ir-Regolament jobbliga lill-imprizi ferrovjarji li jistabbilixxu regoli dwar l-aċċess mhux diskriminatorju għal dawn il-passiġġieri sabiex b'hekk ikollhom drittijiet ugwali għat-trasport u ma jkunux jistgħu jiġu miċhuda riservazzjonijiet u x-xiri ta' biljetti għajr jekk dan ikun ġustifikat skont dawn ir-regoli dwar l-aċċess, pereżempju għal raġunijiet ta' sigurtà jew disinn tal-vetturi (l-Artikolu 19). Skont l-Artikoli 22 u 23 tar-Regolament, manigers tal-istazzjon fi stazzjonijiet li fihom il-persunal u IF għandhom jipprovdu l-passiġġieri b'mobilità mnaqqsa assistenza b'xejn sabiex jippermettulhom li jtilgħu u jinżlu mill-ferrovija. Ir-Regolament ma jispeċifikax il-mezz (rampi jew oħrajn) li bih għandha ssir din l-assistenza.

Skont l-Artikolu 2 tar-Regolament (KE) Nru 1371/2007 l-Istati Membri jistgħu jeżentaw ċerti servizzi mill-applikazzjoni shiħa tar-Regolament. Spanja tat eżenzjonijiet lil servizzi urbani,

¹ ĠU L 315, 3.12.2007, p. 14-41

² ĠU L 64, 7.3.2008, p. 72

³ ĠU L 356, 12.12.2014, p. 110.

suburbani u reġjonali mill-Artikoli 10, 21-24 u 27. L-Artikoli 21-24 jirreferu għall-aċċessibilità ta' servizzi ferrovjarji, assistenza fi stazzjonijiet ferrovjarji u fuq ferroviji kif ukoll il-kundizzjonijiet li taħthom għandha tiġi pprovduta l-assistenza. Dan ifisser li fuq dawn is-servizzi, l-imprizi ferrovjarji fi Spanja attwalment ma għandhomx għalfejn japplikaw ir-Regolament. L-eżenzjoni mill-Artikoli 21-24 u 27 ġiet mitluba għal hames snin u tista' tiġi mġedda darbtejn. Il-Kummissjoni se tibgħat rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-istat ta' eżenzjonijiet fi Stati Membri tal-UE sal-bidu tal-2015. L-Artikoli tar-Regolament (KE) Nru 1371/2007 dwar it-trasport ta' persuni b'diżabbiltajiet jew mobilità mnaqqsa madankollu japplikaw għal servizzi domestiċi (fuq distanza twila) fi Spanja. Ma jidherx ċar mid-dokumenti provduti mill-petizzjonant li kien hemm problemi marbuta mal-ġhoti ta' assistenza skont ir-Regolament (KE) Nru 1371/2007 fuq dawn is-servizzi.

Skont l-Artikolu 28 tar-Regolament (KE) Nru 1371/2007, l-imprizi ferrovjarji jridu jiddefinixxu l-istandards dwar il-kwalità tas-servizz li jkopru, fost oħrajn l-ġhoti ta' assistenza, u jipprovdu rapporti annwali dwar il-prestazzjoni tal-kwalità tas-servizz tagħhom. L-impriza ferrovjarja Spanjola RENFE ippublikat rapporti annwali għas-snin 2011, 2012 u 2013 fuq il-websajt tal-ERA¹. Skont l-informazzjoni provduta dwar it-trasport ferrovjarju aċċessibbli, fl-2013 assistenza permanenti kienet provduta fi 68 stazzjon ta' netwerk ferrovjarju u assistenza speċifika kienet provduta fi 58 stazzjon ta' netwerk ferrovjarju.

It-TSI tal-PMM tistipula standards tekniċi għal ferroviji u stazzjonijiet aċċessibbli bl-oġettiv li tittejjeb l-aċċessibilità tat-trasport ferrovjarju għal persuni b'diżabbiltajiet u persuni b'mobilità mnaqqsa. Dan japplika għal tiġdid u rinnovamenti fl-infrastruttura u vetturi ferrovjarji mid-dhul fis-seħħ tad-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2008/64/KE fl-1 ta' Lulju 2008. Il-verżjoni riveduta tat-TSI tal-PMM - ir-Regolament tal-Kummissjoni 1300/2014 - li se tidhol fis-seħħ fl-1 ta' Jannar 2015, se tapplika fuq in-netwerk ferrovjarju kollu fl-UE; id-Deċiżjoni tal-2008 tapplika għan-netwerk TEN-T biss, li ma tinkludix il-linja Irún-Brinkola li jirreferi għaliha l-petizzjonant. Fi kwalunkwe każ, ma hemmx rekwiżit għal installazzjoni sistematika ta' pjattaformi li jgħolew għal passiġġieri li jużaw sigġu tar-roti fl-istazzjonijiet kollha.

Fl-aħħar, RENFE, l-impriza ferrovjarja responsabbli fi Spanja, ippublikat "Pjan ta' Aċċessibilità Universali" fl-2010. Il-Pjan jinkludi, fost affarijiet oħra, ix-xiri ta' ferroviji ġodda u l-adattament ta' vaguni eżistenti, b'mod partikolari ferroviji suburbani u li jwasslu n-nies għax-xogħol. Dan jinkludi linji bħal Irún-Brinkola. RENFE għandha servizz ukoll jismu "Atendo", servizz bla ħlas li joffri assistenza lil, fost l-oħrajn, passiġġieri b'diżabbiltajiet u persuni b'mobilità mnaqqsa.

Konkluzjoni

L-UNCRPD, li għaliha Spanja u l-UE huma parti, titlob li jkun hemm aċċess ugwali għat-trasport u li jitnehhew l-ostakli għall-aċċessibilità. Il-konformità ma' dawn l-obbligi hija soġġetta għall-eżami mill-Kumitat tan-Nazzjonijiet Uniti għad-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabbiltà abbażi tar-rapporti perjodiċi mressqa mill-Istati Parti skont l-Artikolu 35 tal-UNCRPD. L-eżami jsir permezz ta' djalogi interattivi mal-Istati Partijiet abbażi tar-rapporti inizjali tagħhom. Sa Settembru 2014, l-osservazzjonijiet ta' konkluzjoni mill-Kumitat dwar dawn ir-rapporti jinkludu kollha rakkomandazzjonijiet dwar l-aċċessibilità u Spanja ma kinitx

¹ https://eradis.era.europa.eu/interop_docs/ruSQPreports/search_results.aspx

eċċezzjoni.¹

Fil-qasam tat-trasport hemm regolamenti fl-UE kollha li jikkunsidraw il-htigijiet ta' passigġieri b'dizabbiltà, jiġifieri fuq trasport ferrovjarju tal-passigġieri. L-implimentazzjoni tagħhom hija l-kompetenza tal-Istati Membri, f'dan il-każ ta' Spanja. Kwalunkwe kwistjoni marbuta man-nuqqas ta' infurzar ta' liġi tal-Unjoni u nazzjonali għandha tittiehed fuq livell nazzjonali. Ladarba rimedji domestiċi jiġu eżawriti fi Spanja, jista' jintbagħat ilment lill-Kumitat tan-NU dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Dizabbiltajiet skont il-Protokoll Fakultattiv tal-UNCRPD.

Fir-rigward tal-applikazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 1371/2007 dwar id-drittijiet u obbligi tal-passigġieri ferrovjarji, Spanja eskludiet ċerti servizzi ta' trasport ferrovjarju domestiċi (servizzi urbani, suburbani u reġjonali) minn ċerti artikoli, b'mod partikolari dawk relatati mat-trasport ta' passigġieri b'dizabbiltajiet jew mobilità mnaqqsa. Madankollu, skont studju ta' każ fuq Spanja li sar f'qafas ta' studju fuq l-applikazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 1371/2007 fi Stati Membri tal-UE², ma jidherx li hemm xi problemi sinifikanti bl-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament fi Spanja, b'mod partikolari fir-rigward tar-rekwiziti f'sens ta' assistenza għal passigġieri PMM. L-istudju jinnota li l-liġi nazzjonali jew il-politika tal-konsumatur tal-operatur ferrovjarju nazzjonali ewlieni huma f'hafna sensi aktar ġenerużi lejn il-passigġieri minn kemm hu mitlub mir-Regolament. Il-petizzjoni ma għandhiex informazzjoni ċara u preċiża li tista' tippermetti lill-Kummissjoni li tnedi investigazzjoni tas-sitwazzjoni fi Spanja. Ilmenti minn passigġieri għandhom għalhekk l-ewwel jiġu diretti lejn l-operatur ferrovjarju u/jew l-entità ta' infurzar nazzjonali kompetenti³. Studju tal-każ ieħor dwar l-applikazzjoni ġenerali tar-Regolament (KE) Nru 1371/2007 fi Spanja jista' jiġi inkluż fi studju futur dwar l-applikazzjoni.

¹ L-istatus ta' rappurtar fuq il-UNCRPD dwar Spanja jista' jiġi segwit fil-paġna li ġejja: http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/TreatyBodyExternal/Countries.aspx?CountryCode=ESP&Lang=EN ;

L-osservazzjonijiet ta' konklużjoni tal-2011 mill-Kumitat dwar ir-rapport inizjali ta' Spanja jista' jinsab f'din il-paġna:

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD%2fC%2fESP%2fCO%2f1&Lang=en

² <http://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/studies/doc/2012-07-evaluation-regulation-1371-2007.pdf>

³

http://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/rail/doc/2007_1371_national_enforcement_bodies.pdf